



Sygn. akt IV KK 353/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Kowal

w sprawie M. O., M. O. i J. O. obwinionych z art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 lipca 2021 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od wyroku Sądu Rejonowego w K.
z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt II W (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę M. O., M. O. oraz J. O.
przekazuje Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt II W (...), działając na zasadzie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 62 § 2 k.p.w. umorzył postępowanie w stosunku do M. O., M. O. oraz J. O. o zarzucane im wykroczenia polegające na tym, że w okresie od dnia 4 sierpnia 2017 r. do dnia 8 października 2019 r. w K., pomimo zastosowania egzekucji administracyjnej postanowieniem nr (...) z dnia 4

sierpnia 2017 r., nie zastosowali się do wydanej decyzji nr (...) (...) Inspektora Nadzoru Budowlanego w K. dotyczącej nakazu wykonania robót zabezpieczających w celu uniknięcia nieprawidłowości stanu technicznego elewacji frontowej budynku przy ul. K. w K., tj. czynu z art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 24 kwietnia 2021 r.(k. 253).

Od powyższego wyroku kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości na niekorzyść obwinionych M. O., M. O. oraz J. O. i **zarzucając** rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w., poprzez niezasadne uznanie, iż nastąpiło przedawnienie orzekania, będące skutkiem błędnego przyjęcia przez Sąd, że zarzucanego wykroczenia z art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, obwinieni dopuścili się w dniu 1 listopada 2017 r., a to w pierwszym dniu, kiedy nie wykonali - wynikających z decyzji i skonkretyzowanych co do terminu w postanowieniu - robót zabezpieczających w celu usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego elewacji frontowej budynku, stanowiącego ich współwłasność, co w połączeniu z ustaleniem, że postępowanie w sprawie o wykroczenie zostało wszczęte w dniu 16 marca 2020 r., a więc po upływie rocznego terminu przedawnienia karalności, o jakim stanowi przepis art. 45 § 1 k.w., skutkowało umorzeniem postępowania, podczas gdy stan bezprawności, wynikający z niestosowania się przez sprawców do decyzji administracyjnej miał charakter trwały i wobec tego, że w czasie trwania postępowania decyzja administracyjna w dalszym ciągu nie została wykonana, nie nastąpiło przedawnienie karalności tego wykroczenia, **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie. Rację ma Prokurator Generalny gdy wywodzi, iż zaskarżony kasacją wyrok jest wadliwy, ponieważ został wydany z rażącym naruszeniem prawa opisanym w zarzucie kasacji.

Bezspornym jest, że Sąd Rejonowy w K. prawidłowo ustalił, iż obwinieni M. O., M. O. oraz J. O., jako współwłaściciele nieruchomości budynkowej zlokalizowanej na skrzyżowaniu ulic K. i L. w K., na podstawie decyzji administracyjnej z dnia 26 kwietnia 2013 r. o nr (...), znak (...), zostali przez (...) Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w K. zobowiązani do wykonania określonych robót zabezpieczających, mających na celu usunięcie nieprawidłowości stanu technicznego elewacji frontowej wskazanego budynku. W związku z niewykonaniem zleconych prac, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego ostatecznym i prawomocnym postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2017 r., nr (...), znak (...), celem przymuszenia do realizacji przedmiotowej decyzji, w trybie

egzekucyjnym nałożył na obwinionych grzywnę, zakreślając jednocześnie do 31 października 2017 r. termin wykonania decyzji pod rygorem wykonania zastępczego, poprzez realizację robót na koszt i niebezpieczeństwo zobowiązanych (k. 59-60). Następnie kontrola Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, przeprowadzona w terenie w dniu 8 października 2019 r., wykazała, że określone w opisanej decyzji i postanowieniu obowiązkowe prace zabezpieczające nie zostały wykonane (k. 62-64).

Jak wynika z pisemnego uzasadnienia wyroku z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt II W (...), Sąd Rejonowy w K. uznał, iż w związku z zakreśleniem w postanowieniu egzekucyjnym terminu realizacji prac do dnia 31 października 2017 r., poczynwszy od dnia 1 listopada 2017 r. obwinieni nie mogli już legalnie wykonać obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej, a zatem tylko w tym dniu popełnione zostało przez nich zarzucane im wykroczenie. W połączeniu z ustaleniem, że postępowanie w sprawie zostało wszczęte w dniu 16 marca 2020 r., Sąd ten przyjął, że nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanego wykroczenia i umorzył postępowanie w sprawie.

Nie można podzielić poglądu Sądu Rejonowego w K. co do zaistnienia w realiach sprawy przeszkody procesowej skutkującej umorzeniem postępowania. Trafnie bowiem wskazał Prokurator Generalny w uzasadnieniu kasacji, iż cyt. „, mając na uwadze znamię czynnościowe wykroczenia zarzucanego obwinionym z art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, a to użycie przez ustawodawcę sformułowania „nie stosuje się”, stwierdzić należy, iż stan bezprawności wynikający z nierespektowania przez sprawcę decyzji administracyjnej nie jest działaniem jednorazowym, tylko poprzez zaniechanie trwa tak długo, jak obowiązki zakreślone tą decyzją nie zostaną wykonane. Zastosowanie przez właściwy organ środków egzekucji administracyjnej ma na celu jedynie przymuszenie zobowiązanego do realizacji ciążącego na nim obowiązku, któremu nie chce się on podporządkować. Nakładana w pierwszej kolejności grzywna ma skłonić stronę do dobrowolnego wykonania zleconych prac. Wykonanie zastępcze (uregulowane w art. 127 i nast. ustawy z dnia 17 czerwca 1996 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji) jest środkiem egzekucyjnym odnoszącym się do czynności, od spełnienia których zobowiązany w dalszym ciągu uporczywie się uchyla, realizację których zleca się innej osobie, tj. wykonawcy” (cytat s. 4 kasacji). Niewątpliwie w przypadku wykonania zastępczego, obowiązek objęty tytułem wykonawczym jest realizowany w trybie postępowania egzekucyjnego zastępczo przez inną osobę za zobowiązanego, na jego koszt i niebezpieczeństwo, co oznacza, że zobowiązany ponosi nie tylko koszty wykonania zastępczego, ale również w określonych okolicznościach organ egzekucyjny i wykonawca nie ponoszą odpowiedzialności cywilnej. Tym samym, zakreślony postanowieniem

Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego termin do dnia 31 października 2017 r. nie oznaczał, iż po tej dacie obwinieni zostali zwolnieni z obowiązku wykonania zleconych im prac zabezpieczających, a jedynie określał czas, w którym zobowiązani mieli swobodę decyzyjną co do sposobu realizacji. Natomiast po dniu 31 października 2017 r. wykonawcę budowlanych robót zabezpieczających mógł wybrać organ administracyjny, jednak (właśnie z racji w dalszym ciągu ciążącego na obwinionych obowiązku) zlecenie byłoby na ich koszt i na ich ryzyko. W konsekwencji powyższego uznać należy, iż obwinieni poprzez uchylenie się od realizacji wykonania robót zabezpieczających elewację frontową budynku, do czego zostali zobowiązani na mocy decyzji administracyjnej, a następnie „przymuszeni”, wskazanym wyżej postanowieniem, popełnili wykroczenie o charakterze trwałym z zaniechania, polegającym na wytworzeniu i utrzymywaniu przez dłuższy czas stanu niestosowania się do nałożonego na nich nakazu. Ten ciążący na nich obowiązek, wynikający z zastosowania norm prawa administracyjnego, nie podlegał przedawnieniu i będzie istniał, do czasu, dopóty ostateczna decyzja administracyjna będzie obowiązywać w obrocie prawnym, względnie do czasu, aż zlecone prace naprawcze elewacji budynku nie zostaną wykonane. Nie sposób zatem mówić, w realiach sprawy, o przedawnieniu karalności wykroczenia wyczerpującego dyspozycję art. 92 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, gdyż wbrew temu, co błędnie ustalił Sąd Rejonowy w K., zaniechanie działań, do których obwinieni byli obowiązani (w rozumieniu dyspozycji art. 4 § 1 k.w.) nie ustało przed datą wszczęcia postępowania w sprawach o wykroczenia, a jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, trwało co najmniej do dnia 8 października 2019 r., a przecież to postępowanie wszczęto w dniu 16 marca 2020 r., (k. 31).

Bezspornym jest, iż opisane wyżej uchybienie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, albowiem w konsekwencji niezasadnego przyjęcia przez Sąd Rejonowy w K., że występuje przesłanka do umorzenia postępowania z uwagi na przedawnienie, obwinieni z nieuprawnioną korzyścią zostali zwolnieni z odpowiedzialności za penalizowany przez art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane bezprawny stan zaniechania.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak w wyroku.